

LIETUVOS RESPUBLIKOS
DARBO KODEKSO 14, 30, 35, 36, 42, 56, 57, 62, 72¹, 112, 119, 134, 141, 144, 171, 179, 182,
193, 194, 222, 223, 225, 226, 228, 237, 240 IR 241 STRAIPSNIŲ BEI PRIEDO
PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2024 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Metais, mėnesiais ar savaitėmis apibrėžti terminai baigiasi atitinkamą metų, mėnesio ar savaitės dieną. Jeigu mėnesiais apibrėžtas terminas baigiasi tokį mėnesį, kurį nėra atitinkamos dienos, terminas baigiasi to mėnesio paskutinę dieną. Jeigu tiksliai negalima nustatyti, kurį mėnesį prasidėjo terminas, skaičiuojamas metais, arba kurią dieną prasidėjo terminas, skaičiuojamas mėnesiais, termino paskutine diena laikoma atitinkamai birželio trisdešimtoji ir mėnesio penkioliktoji diena. **Jeigu paskutinė termino diena tenka ne darbo ar švenčių dienai, termino pabaigos diena laikoma po jos einanti darbo diena. Toks termino pabaigos skaičiavimas *mutatis mutandis* taikomas ir kadencijos termino pabaigai nustatyti.**“

2 straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 30 straipsnio 2 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„2. Smurtas ir priekabiavimas, įskaitant psichologinį smurtą, smurtą ir priekabiavimą dėl lyties (smurtas ir priekabiavimas nukreiptas prieš asmenis dėl jų lyties arba neproporcingai paveikiantis tam tikros lyties asmenis, įskaitant seksualinį priekabiavimą), – bet koks nepriimtinas **darbdavio (fizinio asmens ar juridinio asmens vadovo) ar kitų darbuotojų taikomas** elgesys ar jo grėsmė, nesvarbu, ar nepriimtinu elgesiu vieną kartą ar pakartotinai siekiama padaryti fizinį, psichologinį, seksualinį ar ekonominį poveikį, ar nepriimtinu elgesiu šis poveikis padaromas arba gali būti padarytas, ar tokiu elgesiu įžeidžiamas asmens orumas arba sukuriamas bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka ar (ir) atsirado arba gali atsirasti fizinė, turtinė ir (ar) neturtinė žala. Smurtas ir priekabiavimas draudžiamas.“

3 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 35 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Susitarime dėl papildomo darbo turi būti nurodyta, kuriuo metu bus atliekama papildoma darbo funkcija, jos apimtis darbo valandomis, darbo užmokestis ar priemoka už papildomą darbą ~~ar kita~~ **ir papildomų teisių ar pareigų suteikimo tvarka.**“

2. Pakeisti 35 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Jeigu atlikdamas susitarime dėl **papildomo** darbo ~~funkcijų įgijimo~~ numatytą papildomą darbo funkciją darbuotojas dėl to įgyja teisę naudotis šiame kodekse ar kitose darbo teisės normose nustatytais papildomomis teisėmis ar pareigomis (ilgesniu poilsio laiku, trumpesniu darbo laiku, atostogomis ir kita), jos šiam darbuotojui taikomos tik tada, kai atliekama papildoma funkcija, ir tik tiek, kiek ji atliekama.“

4 straipsnis. 36 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 36 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Darbuotojas **iki išbandymo termino pabaigos** gali ~~per išbandymo terminą pateikti prašymą~~ **pateikti prašymą** nutraukti darbo sutartį. **Darbuotojas** apie tai raštu ~~įspėjus įspėja~~ **įspėja** darbdavį prieš tris darbo

dienas **iki darbo sutarties nutraukimo**. Šis įspėjimas gali būti atšauktas ne vėliau kaip kitą darbo dieną po jo pateikimo. Darbuotojo pateiktas ir neatšauktas įspėjimas pabaigia darbo sutartį ir darbdavys ne vėliau kaip paskutinę darbo dieną privalo įforminti darbo sutarties pasibaigimą.“

5 straipsnis. 42 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 42 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Apie darbo sutarties sudarymą ir darbuotojo priėmimą į darbą nustatyta tvarka privaloma pranešti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba) teritoriniam skyriui mažiausiai prieš vieną darbo dieną iki numatytos darbo pradžios. Šis reikalavimas netaikomas tais atvejais, jeigu asmuo priimamas į darbą pagal darbo sutartį, kurioje nurodyta, kad asmens darbo vieta yra ne Lietuvos Respublikoje, ir kai pagal Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentus arba Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis šiam asmeniui yra taikomi ne Lietuvos Respublikos teisės aktai socialinio draudimo srityje. **Apie darbo sutarties sudarymą ir juridinio asmens vienasmenio valdymo organo priėmimą į darbą nustatyta tvarka privaloma pranešti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniam skyriui mažiausiai prieš vieną darbo valandą iki numatytos darbo pradžios.**“

6 straipsnis. 56 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 56 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) pagal neterminuotą darbo sutartį dirbantis darbuotojas sukako **socialinio draudimo** senatvės pensijos amžių (toliau – **senatvės pensijos amžius**) ir ~~įgijo teisę į visą senatvės pensiją~~ dirbdamas pas tą darbdavį.“

7 straipsnis. 57 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 57 straipsnio 3 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) kurie turi ne mažiau kaip dešimties metų nepertraukiamąjį darbo stažą pas tą darbdavį, išskyrus darbuotojus, kurie sukako senatvės pensijos amžių ~~ir įgijo teisę į visą senatvės pensiją~~ dirbdami to darbdavio įmonėje;“.

8 straipsnis. 62 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 62 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Atleidžiant darbuotojus dėl darbdavio bankroto šio kodekso ~~57 straipsnio 7 dalies ir 64~~ straipsnio 4 dalies nuostatos ~~dėl įspėjimo apie darbo sutarties nutraukimą terminų taikymo~~ ir šio kodekso nustatyti darbo sutarties nutraukimo apribojimai netaikomi.“

2. Papildyti 62 straipsnį 5 dalimi:

„5. **Atleidžiamam darbuotojui įstatymo nustatyta tvarka papildomai išmokama ilgalaikio darbo išmoka, atsižvelgiant į to darbuotojo nepertraukiamą darbo stažą pas tą darbdavį.**“

9 straipsnis. 72¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 72¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„72¹ straipsnis. Kriterijai, kuriuos turi atitikti laikinojo įdarbinimo įmonė, ir laikinojo įdarbinimo įmonės įrašymas į laikinojo įdarbinimo įmonių sąrašą

1. Kriterijai, kuriuos turi atitikti laikinojo įdarbinimo įmonė, kaip laikinojo darbo sutarties šalis, darbdavė (toliau šiame straipsnyje – Kriterijai):

1) nėra sustabdyta ar apribota jos vykdoma veikla;

2) jai nėra iškelta bankroto byla, ji nėra likviduojama, nepriimtas kreditorių susirinkimo nutarimas bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka;

3) ji turi (jeigu turi) ne daugiau negu vieną baudą, paskirtą už nelegalų darbą, nedeklaruotą darbą ir nustatytus užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimus pagal Lietuvos Respublikos

užimtumo įstatymą per paskutinius vienus metus, ir įvykdė visus įpareigojimus (jeigu tokie buvo nustatyti), paskirtus pagal šį įstatymą;

4) darbdavio vadovui ar kitam atsakingam asmeniui per paskutinius vienus metus:

a) ~~nebuvo paskirta administracinė nuobauda pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą už nelegalų darbą;~~

b) a) buvo paskirta (jeigu buvo paskirta) ne daugiau negu viena administracinė nuobauda pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą **už nelegalų darbą**, už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimus, nelaimingo atsitikimo darbe nuslėpimą, nustatytos pranešimo ir ištyrimo tvarkos, laikinųjų darbuotojų darbo sąlygų bei komercinės ar ūkinės veiklos tvarkos pažeidimus;

c) b) buvo paskirtos (jeigu buvo paskirtos) ne daugiau negu dvi administracinės nuobaudos už darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos, darbo laiko apskaitos pažeidimus;

5) darbdavio vadovas ar jo įgaliotas asmuo nėra pripažintas kaltu, padariusiu tokius nusikaltimus, kaip darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimas, prekyba žmonėmis, išnaudojimas priverstiniam darbui ar paslaugoms, naudojimasis asmens priverstiniu darbu ar paslaugomis, ir neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo. Darbdavio vadovas ar jo įgaliotas asmuo nėra pripažintas kaltu, padariusiu tokius baudžiamuosius nusižengimus kaip darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimas, išnaudojimas priverstiniam darbui ar paslaugoms, naudojimasis asmens priverstiniu darbu ar paslaugomis ~~ir arba~~ nuo apkaltinamojo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos ~~nėra yra~~ praėję treji metai;

6) ji neturi neatidėtų įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ar Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui, ~~nesumokėtų per vieną mėnesį nuo dienos, kurią paaikškėjo laikinojo įdarbinimo įmonės įsiskolinimai Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ar Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui~~, taip pat neturi darbo užmokesčio įsiskolinimų darbuotojams;

7) ji nustatyta tvarka pateikė Valstybinei darbo inspekcijai šio kodekso 79 straipsnio 6 dalyje nurodytą informaciją;

8) ne mažiau negu tris paeiliui einančius kalendorinius mėnesius ji turi laikinųjų darbuotojų.

2. Darbdavys, ketinantis vykdyti laikinojo įdarbinimo veiklą, pateikia Valstybinei darbo inspekcijai prašymą patvirtinti, kad jis atitinka Kriterijus, nurodytus šio straipsnio 1 dalies 1–6 punktuose. Valstybinė darbo inspekcija per 10 darbo dienų nuo šio prašymo gavimo dienos priima vieną iš šių sprendimų ir ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos praneša darbdaviui, kad:

1) darbdavys atitinka Kriterijus, nurodytus šio straipsnio 1 dalies 1–6 punktuose, ir jis bus įrašytas į laikinojo įdarbinimo įmonių sąrašą;

2) darbdavys neatitinka Kriterijų, nurodytų šio straipsnio 1 dalies 1–6 punktuose, ir jis nebus įrašytas į laikinojo įdarbinimo įmonių sąrašą.

3. Jeigu Valstybinė darbo inspekcija iš darbdavio, kuris yra įrašytas į laikinojo įdarbinimo įmonių sąrašą, šio kodekso 79 straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka negauna informacijos apie įdarbinimą per laikinojo įdarbinimo įmones ir laikinųjų darbuotojų skaičių, Valstybinė darbo inspekcija darbdaviui nustato 3 darbo dienų terminą šiai informacijai pateikti, skaičiuojamą nuo pranešimo dėl informacijos pateikimo gavimo dienos. Pasibaigus šiam terminui, jeigu per jį darbdavys nepateikė informacijos, Valstybinė darbo inspekcija per 5 darbo dienas priima sprendimą, kad darbdavys neatitinka Kriterijaus, nurodyto šio straipsnio 1 dalies 7 punkte, ir šį darbdavį išbraukia iš laikinojo įdarbinimo įmonių sąrašo. Jeigu darbdavys, vykdydamas šio kodekso 79 straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus, Valstybinei darbo inspekcijai nurodo, kad daugiau negu tris paeiliui einančius kalendorinius mėnesius neturi laikinųjų darbuotojų, Valstybinė darbo inspekcija per 5 darbo dienas priima sprendimą, kad darbdavys neatitinka Kriterijaus, nurodyto šio straipsnio 1 dalies 8 punkte, ir šį darbdavį išbraukia iš laikinojo įdarbinimo įmonių sąrašo. **Jeigu Valstybinė darbo inspekcija nustato, kad laikinojo įdarbinimo įmonė nebeatitinka šio straipsnio 1 dalies 1–6 punktuose nustatytų kriterijų,**

Valstybinė darbo inspekcija per 5 darbo dienas nuo nustatymo dienos priima sprendimą, kad darbdavys neatitinka kriterijų, nurodytų šio straipsnio 1 dalies 1–6 punktuose, ir ši darbdavį išbraukia iš laikinojo įdarbinimo įmonių sąrašo.

4. Darbdavio atitiktį Kriterijams nustato, darbdavį įrašo į laikinojo įdarbinimo įmonių sąrašą ir išbraukia iš šio sąrašo Valstybinė darbo inspekcija Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

5. Darbdavys, Valstybinei darbo inspekcijai išbraukus jį iš laikinojo įdarbinimo įmonių sąrašo, iš naujo teikti prašymą patvirtinti, kad jis atitinka Kriterijus, nurodytus šio straipsnio 1 dalies 1–6 punktuose, gali ne anksčiau kaip po šešių mėnesių nuo sprendimo išbraukti įmonę iš laikinojo įdarbinimo įmonių sąrašo priėmimo dienos.“

10 straipsnis. 112 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 112 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Švenčių dienų išvakarėse darbo dienos trukmė sutrumpinama viena valanda, išskyrus pagal sutrumpintą darbo laiko normą dirbančius darbuotojus. **Jeigu dėl darbo organizavimo ypatumų ar nepertraukiamos darbdavio veiklos darbo dienos sutrumpinti darbuotojui nėra galimybės, už šią valandą yra apmokama kaip už viršvalandinį darbą.**“

11 straipsnis. 119 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 119 straipsnio 2 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„2. Darbdavys viršvalandinius darbus gali nurodyti dirbti tik su **rašytiniu** darbuotojo sutikimu, išskyrus tokius išimtinis atvejus, kai:“.

12 straipsnis. 134 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 134 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Per tris mėnesius nuo teismo sprendimo įvaikinti įsiteisėjimo (skubaus vykdymo atveju – per ~~vieną mėnesį~~ **tris mėnesius** nuo sprendimo vykdymo pradžios) dienos pagal šeimos pasirinkimą, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytos trukmės atostogų vaikui prižiūrėti dalį, įmotei ar įtėviui, išskyrus atvejus, kai įvaikintas sutuoktinio vaikas arba kai įmotei (įtėviui) tam pačiam vaikui prižiūrėti jau buvo suteiktos atostogos pagal šio straipsnio 1 dalį, suteikiamos dvidešimt keturių mėnesių trukmės atostogos vaikui prižiūrėti. Darbuotojui, kuris tuo pačiu metu tam pačiam vaikui prižiūrėti turi teisę į atostogas tiek pagal šio straipsnio 1 dalį, tiek pagal šią dalį, suteikiamos atitinkamos atostogos jo pasirinkimu. Darbuotojai, turintys teisę gauti šias atostogas, gali jas imti pakaitomis.“

2. Pakeisti 134 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Kiekvienas iš tėvų (įtėvių, globėjų), imdamas atostogas vaikui prižiūrėti, bet kuriuo metu, iki vaikui sukaks aštuoniolika ar dvidešimt keturi mėnesiai, pirmiausia turi teisę pasinaudoti **neperleidžiamų** dviejų mėnesių trukmės atostogų vaikui prižiūrėti dalimi, kuri niekam negali būti perleista. Neperleidžiamų dviejų mėnesių trukmės atostogų vaikui prižiūrėti dalį **sudaro 62 kalendorinės dienos, kurias** kiekvienas iš tėvų (įtėvių, globėjų) gali imti visą iš karto arba dalimis, pakaitomis su kitu iš tėvų (įtėvių, globėjų). Neperleidžiamų dviejų mėnesių trukmės atostogų vaikui prižiūrėti dalies abu tėvai (įtėviai, globėjai) negali imti tuo pačiu metu.“

13 straipsnis. 141 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 141 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Minimalųjį valandinį atlygį ir minimaliąją mėnesinę algą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė, gavusi Lietuvos Respublikos trišalės tarybos rekomendaciją ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos skelbiamas ekonominės raidos tendencijas bei Valstybės duomenų agentūros paskelbtus šalies ūkio vystymosi rodiklius bei tendencijas, kartu įvertindama tokius kriterijus kaip perkamąją galią atsižvelgiant į pragyvenimo išlaidas, bendrą darbo užmokesčio lygį ir jo pasiskirstymą, darbo užmokesčio augimo greitį, ilgalaikius darbo našumo lygius ir pokyčius. Lietuvos Respublikos trišalė taryba, rengdama

rekomendaciją, aptaria šioje dalyje nurodytus kriterijus ir kitą informaciją, reikalingą minimaliajai mėnesinei algai nustatyti ir jos deramumui įvertinti. Lietuvos Respublikos trišalė taryba savo išvadą Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikia kiekvienais metais iki birželio 15 dienos arba iki kitos Lietuvos Respublikos Vyriausybės prašomos datos.“

14 straipsnis. 144 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 144 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Už viršvalandinį darbą mokamas ne mažesnis kaip pusantro darbuotojo darbo užmokesčio dydžio užmokestis. Už viršvalandinį darbą poilsio dieną, kuri nenustatyta pagal darbo (pamainos) grafiką, ar viršvalandinį darbą naktį mokamas ne mažesnis kaip dvigubas darbuotojo darbo užmokestis, o už viršvalandinį darbą švenčių dieną **ir (arba) viršvalandinį darbą švenčių naktį** – ne mažesnis kaip du su puse darbuotojo darbo užmokesčio dydžio užmokestis.“

2. Pakeisti 144 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Už darbą, kai yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, taip pat kai padidinamas darbuotojo darbo mastas, mokamas padidintas, palyginti su normaliomis darbo sąlygomis, darbo užmokestis, nurodytas šio kodekso 139 straipsnio ~~4 dalyje~~ **2 dalies 1–5 punktuose**. Konkretūs apmokėjimo dydžiai nustatomi kolektyvinėse ir darbo sutartyse.“

15 straipsnis. 171 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 171 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Darbo tarybos rinkimus vykdo rinkimų komisija, kurią įsakymu sudaro darbdavys. Atsiradus šiame kodekse nustatytoms sąlygoms, darbdavys ne vėliau kaip per dvi savaites sudaro darbo tarybos rinkimų komisiją iš mažiausia trijų ir daugiausia septynių narių. ~~Darbdavio administracijos pareigūnai~~ **Juridinio asmens vadovaujantys darbuotojai (šio kodekso 101 straipsnio 3 ir 4 dalys)** gali sudaryti ne daugiau kaip trečdalį darbo tarybos rinkimų komisijos narių.“

2. Pakeisti 171 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Kandidatus į darbo tarybos narius gali siūlyti rinkimų teisę turintys darbuotojai. Kandidatais gali būti tik rinkimų teisę turintys darbuotojai, išskyrus rinkimų komisijos narius. Kiekvienas darbuotojas gali pasiūlyti po vieną kandidatą raštu kreipdamasis į rinkimų komisiją ir pateikdamas rašytinį siūlomo kandidato sutikimą būti renkamam į darbo tarybą. Darbdavio lygmeniu veikiančios profesinės sąjungos turi teisę pasiūlyti ne mažiau kaip tris rinkimų teisę turinčius darbuotojus kandidatais į darbo tarybos narius, iš kurių išrinktu bus laikomas daugiausia darbuotojų balsų gavęs kandidatas. Visų kandidatų sąrašas turi būti sudarytas ne vėliau kaip likus keturiolikai dienų iki darbo tarybos rinkimų dienos. Jeigu pasiūlytų kandidatų skaičius yra lygus renkamos darbo tarybos narių skaičiui arba mažesnis už šį skaičių, rinkimų komisija nustato papildomą laiką, per kurį galima siūlyti papildomus kandidatus. Šiuo atveju kandidatus pakartotinai gali siūlyti ir tie darbuotojai, kurie jau yra pasiūlę savo kandidatus. Jeigu per papildomą laiką nepasiūloma pakankamai kandidatų į darbo tarybos narius, rinkimų komisija surašo ir viešai paskelbia protokolą, kad darbo tarybos rinkimai laikomi neįvykusiais. Tokiu atveju nauji darbo tarybos rinkimai rengiami pagal šiame kodekse nustatytą tvarką ~~ne anksčiau kaip po šešių mėnesių nuo rinkimų komisijos sprendimo darbo tarybos rinkimus laikyti neįvykusiais~~ priėmimo.“

16 straipsnis. 179 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusiu galios 179 straipsnio 4 dalies 7 punktą.

~~7) joms neiškelta bankroto byla arba bankroto procesas nevykdomas ne teismo tvarka, nesiekiamo priverstinio likvidavimo procedūros ar susitarimo su kreditoriais;~~

17 straipsnis. 182 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 182 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Darbdavių organizacijos turi teisę jungtis į aukštesnio lygmens darbdavių organizacijas (asociacijas, federacijas, konfederacijas, susivienijimus ir kita), **veikiančias nacionaliniu, šakos ir teritoriniu lygmenimis. Nacionaliniu lygmeniu veikiančios darbdavių organizacijos turi atitikti šiuos kriterijus:**

- 1) turi juridinio asmens statusą;
- 2) veikia kaip darbdavių organizacija nepertraukiamai bent trejus metus;
- 3) turi savarankišką organizacinę struktūrą;
- 4) turi ne mažiau kaip penkis darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį;
- 5) darbdavių organizacijų nariai – darbdaviai – įdarbina ne mažiau kaip 3 procentus pagal darbo sutartį ar kitais Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme nurodytais darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindais Lietuvos Respublikos teritorijoje dirbančių asmenų;
- 6) dėl jų nėra galiojančio apkaltinamojo teismo nuosprendžio;
- 7) jos neturi mokestinės nepriemokos Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams, fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas arba dėl nesumokėtų mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas), ir jos nėra skolingos Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui;
- 8) priklauso ES, Europos ekonominės erdvės organizacijoms arba kitoms tarptautinėms organizacijoms, kuriose daugiau kaip pusė narių yra ES valstybės narės arba daugiau kaip pusė ES valstybių narių priklauso tarptautinei organizacijai, kuriose mokamas nario mokestis.“

18 straipsnis. 193 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 193 straipsnio 5 dalį nauju 5 punktu:

„5) **darbuotojų motyvavimo ir įtraukties priemonės;**“.

2. Buvusius 193 straipsnio 5 dalies 5–9 punktus laikyti atitinkamai 6–10 punktais.

19 straipsnis. 194 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 194 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Darbdaviams – iš valstybės, savivaldybių, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų išlaikomoms įstaigoms, organizacijoms – atstovauja Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, gavusi **nacionalinio lygmens profesinių sąjungų organizacijos ar organizacijų** pasiūlymą pradėti nacionalinio (tarpšakinio) **lygmens kolektyvinės derybas** ar gavusi **šakos lygmens profesinių sąjungų organizacijos ar organizacijų** pasiūlymą pradėti šakos (gamybos, paslaugų, profesinės) lygmens kolektyvinės derybas arba pati inicijuodama šias derybas, privalo pakviesti į jas atitinkamoje šakoje (gamybos, paslaugų, profesinėje) veikiančias privačiojo sektoriaus darbdavių organizacijas, kurios gali dalyvauti kartu šiose kolektyvinėse derybose. Šios nuostatos *mutatis mutandis* taikomos, kai socialinėje partnerystėje teritoriniu lygmeniu veikia savivaldybės institucijos.“

20 straipsnis. 222 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 222 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų atstovai – darbo ginčų komisijos nariai – atleidžiami nuo darbo pareigų atlikimo laikotarpiu, kurį jie dalyvauja darbo ginčų komisijos darbe. Jų darbas apmokamas Lietuvos Respublikos ~~valstybės ir savivaldybių~~ **biudžetinių** įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nustatyta tvarka, o kelionės išlaidų dydžius ir jų apmokėjimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras.“

21 straipsnis. 223 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 223 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„223 straipsnis. Prašymas išnagrinėti darbo ginčą dėl teisės

1. Darbo ginčo šalis darbo ginčų komisijai **Valstybinės darbo inspekcijos adresu** privalo raštu ar elektroniniu paštu, pasirašiusi elektroniniu parašu **ar suformulavusi prašymą tokiu būdu, kuris leidžia prašymą teikiantį asmenį identifikuoti arba patikrinti prašymo autentiškumą**, pateikti prašymą išnagrinėti darbo ginčą dėl teisės.

2. Prašyme išnagrinėti darbo ginčą dėl teisės turi būti nurodyta:

1) darbo ginčą inicijuojančios šalies (ieškovo) vardas, pavardė, asmens kodas, o jei jo nėra, – gimimo data, gyvenamosios vietos adresas (jeigu darbo ginčą inicijuojanti šalis (ieškovas) prašo dokumentus gauti elektroniniu paštu, turi būti nurodytas elektroninio pašto adresas), telefono ryšio numeris, **mokėjimo sąskaitos numeris**;

2) kitos šalies (atsakovo) pavadinimas, juridinio asmens kodas, buveinės adresas arba fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, o jei jo nėra, – gimimo data ir gyvenamosios vietos adresas, telefono ryšio numeris;

3) suformuluotas reikalavimas;

4) aplinkybės ir įrodymai, kuriais grindžiamas reikalavimas;

5) prašymas dėl darbo ginčo nagrinėjimo rašytine tvarka;

6) prašymas dėl darbo ginčo nagrinėjimo naudojant informacines ir elektroninių ryšių technologijas;

7) prašymas dokumentus gauti elektroniniu paštu;

8) pridedamų dokumentų sąrašas.

~~3. Prašymas išnagrinėti darbo ginčą dėl teisės teikiamas darbo ginčų komisijai prie Valstybinės darbo inspekcijos teritorinio skyriaus, kurio teritorijoje yra darbuotojo darbovietė.~~

4. 3. Vieną prašymą išnagrinėti darbo ginčą dėl teisės gali pateikti ir kelių to paties darbdavio darbuotojų grupė, jeigu darbo ginčas dėl teisės kyla tuo pačiu teisiniu pagrindu.

~~5. 4.~~ Jeigu prašymas išnagrinėti darbo ginčą dėl teisės neatitinka šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų reikalavimų, darbo ginčų komisija apie tai praneša ieškovui ir nustato 5 darbo dienų terminą pranešime išvardytiems trūkumams pašalinti. Šis terminas skaičiuojamas nuo pranešimo apie nustatytus trūkumus gavimo dienos. Jeigu trūkumai per nustatytą terminą nepašalinami, prašymas išnagrinėti darbo ginčą dėl teisės laikomas nepateiktu ir grąžinamas ieškovui.

~~6. 5.~~ Jeigu ieškovas iki darbo ginčų komisijos posėdžio ~~raštu ar elektroniniu paštu, pasirašęs elektroniniu parašu,~~ **šio straipsnio 1 dalyje nustatytu būdu** pateikė prašymą nenagrinėti jo pateikto prašymo išnagrinėti darbo ginčą dėl teisės, prašymas išnagrinėti darbo ginčą dėl teisės laikomas nepateiktu ir grąžinamas ieškovui. Prašyme nenagrinėti pateikto prašymo išnagrinėti darbo ginčą dėl teisės nurodomas ieškovo vardas, pavardė, asmens kodas, o jei ieškovas jo neturi, – gimimo data. Jeigu ieškovas prašyme nenagrinėti jo pateikto prašymo išnagrinėti darbo ginčą dėl teisės nepateikė šioje dalyje nurodytų duomenų, darbo ginčų komisija praneša ieškovui apie nustatytus trūkumus ir jų pašalinimo galimybę šio straipsnio ~~5 4~~ dalyje nustatyta tvarka.“

22 straipsnis. 225 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 225 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Darbo ginčų komisijos pirmininkas ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos **arba trūkumų pašalinimo dienos, jeigu buvo taikoma šio kodekso 223 straipsnio 4 dalis**, nustato posėdžio datą, laiką ir terminą, per kurį atsakovas privalo ~~raštu ar elektroniniu paštu, pasirašęs elektroniniu parašu,~~ **šio kodekso 223 straipsnio 1 dalyje nustatytu būdu** pranešti darbo ginčų komisijai, ar jis pripažįsta ieškovo reikalavimus, pateikti reikalaujamus dokumentus ir kitus įrodymus. Nurodytas terminas negali būti trumpesnis kaip penkios darbo dienos nuo ieškovo prašymo kopijos įteikimo atsakovui dienos.“

23 straipsnis. 226 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 226 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Jeigu yra abiejų šalių ~~raštu ar elektroniniu paštu pateiktas elektroniniu parašu~~ **šio kodekso 223 straipsnio 1 dalyje nustatytu būdu** pateiktas pasirašytas prašymas dėl darbo ginčo

nagrinėjimo ~~naudojant~~ **taikant** informacines ir elektroninių ryšių technologijas, šalių dalyvavimas darbo ginčų komisijos posėdžiuose ir liudytojų apklausa jų buvimo vietoje gali būti užtikrinami ~~naudojant~~ **taikant** informacines ir elektroninių ryšių technologijas (per vaizdo konferencijas, telekonferencijas ir kitaip).“

24 straipsnis. 228 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 228 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Darbo ginčų komisija privalo išnagrinėti prašymą ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos **arba trūkumų pašalinimo dienos, jeigu buvo taikoma šio kodekso 223 straipsnio 4 dalis.** Darbo ginčų komisijos pirmininko motyvuotu sprendimu prašymo nagrinėjimo terminas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau kaip vienam mėnesiui.“

25 straipsnis. 237 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 237 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Tarpininkų sąrašą sudaro, tvirtina ir atnaujina Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras. Į tarpininkų sąrašus ketverių metų kadencijai gali būti įtraukti nepriekaištingos reputacijos, ***mutatis mutandis* taikant Lietuvos Respublikos mediacijos įstatyme nustatytus reikalavimus nepriekaištingai reputacijai,** nešališki ir turintys specialių žinių, reikalingų kolektyviniams darbo ginčams dėl interesų spręsti, fiziniai asmenys.“

26 straipsnis. 240 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 240 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Arbitrų sąrašą sudaro, tvirtina ir atnaujina Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras. Į arbitrų sąrašus ketverių metų kadencijai su teise pratęsti kadenciją dar ketveriems metams gali būti įtraukti nepriekaištingos reputacijos, ***mutatis mutandis* taikant Lietuvos Respublikos mediacijos įstatyme nustatytus reikalavimus dėl nepriekaištingos reputacijos,** nešališki ir turintys specialių žinių, reikalingų kolektyviniams darbo ginčams dėl interesų spręsti, fiziniai asmenys.“

2. Pakeisti 240 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Arbitrai, kuriuos iš arbitrų sąrašo pasirenka kolektyvinio darbo ginčo dėl interesų šalys, šio ginčo nagrinėjimo laikotarpiu atleidžiami nuo darbo pareigų. Arbitrų darbas apmokamas ~~Valstybės ir savivaldybių~~ **Lietuvos Respublikos biudžetinių** įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nustatyta tvarka. Arbitrų kelionės išlaidų dydžius ir apmokėjimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras.“

27 straipsnis. 241 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 241 straipsnį nauja 2 dalimi ir ją išdėstyti taip:

„2. Kai teisę streikuoti riboja arba draudžia šis kodeksas ar įstatymai ir yra šiame kodekse nustatytos sąlygos, arbitražo procesą inicijuoja darbuotojų atstovai.“

2. Papildyti 241 straipsnį nauja 3 dalimi ir ją išdėstyti taip:

„3. Inicijavus darbo arbitražo procesą, Valstybinės darbo inspekcijos teritoriniam skyriui pateikiamas darbo ginčų komisijos ar tarpininko sprendimas, ar darbuotojų, kuriems teisę streikuoti riboja arba draudžia įstatymai, atstovų prašymas dėl kolektyvinio darbo ginčo dėl interesų nagrinėjimo darbo arbitraže.“

3. Buvusias 241 straipsnio 2–5 dalis laikyti atitinkamai 4–7 dalimis.

28 straipsnis. Kodekso priedo pakeitimas

Papildyti Kodekso priedą 18 punktu:

„18. 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [**\(ES\) 2022/2041**](#) dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje.“

29 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šio įstatymo 2, 3, 5, 8, 9, 11, 12, 14, 21, 22, 23 ir 24 straipsniai įsigalioja 2025 m. sausio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras ir Lietuvos Respublikos vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius priima šio įstatymo 5, 8 ir 9 straipsnių įgyvendinamuosius teisės aktus iki 2024 m. gruodžio 31 d.
3. Šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje išdėstyto Lietuvos Respublikos darbo kodekso 35 straipsnio 4 dalies nuostata dėl papildomų teisių ar pareigų suteikimo tvarkos taikoma 2025 m. sausio 1 d. ir vėliau sudaromiems susitarimams dėl papildomo darbo. Šalys gali susitarti ir pakeisti iki 2024 m. gruodžio 31 d. sudarytus susitarimus dėl papildomo darbo pagal nuo 2025 m. sausio 1 d. galiojančias Darbo kodekso 35 straipsnio 4 dalies nuostatas.
4. Pradėtoms ir iki 2024 m. gruodžio 31 d. neužbaigtoms prašymų patvirtinti atitiktį kriterijams, kuriuos turi atitikti laikinojo įdarbinimo įmonė, kaip laikinojo darbo sutarties šalis, darbdavė, nagrinėjimo ir laikinojo įdarbinimo įmonės įrašymo į laikinojo įdarbinimo įmonių sąrašą procedūroms taikomos iki 2024 m. gruodžio 31 d. galiojusios Darbo kodekso ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatos.
5. Laikinojo įdarbinimo įmonės, įrašytos į laikinojo įdarbinimo įmonių sąrašą iki 2024 m. gruodžio 31 d., 2025 m. sausio 1 d. išbraukiamos iš laikinojo įdarbinimo įmonių sąrašo, jei jos neatitinka kriterijų, nurodytų Darbo kodekso 72¹ straipsnio 1 dalies 1–6 punktuose.
6. Atostogos vaikui prižiūrėti už vaikus, gimusius ar įvaikintus iki 2024 m. gruodžio 31 d., suteikiamos pagal iki 2024 m. gruodžio 31 d. galiojusią Darbo kodekse nustatytą tvarką, išskyrus šio straipsnio 7 dalyje nustatytą atvejį.
7. Jei įvaikinus vaiką (-us) iki 2024 m. gruodžio 31 d. nepraėjo trys mėnesiai nuo teismo sprendimo įvaikinti vykdymo pradžios (skubaus vykdymo atveju), suteikiant atostogas vaikui prižiūrėti taikomos šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje išdėstyto Darbo kodekso 134 straipsnio 2 dalies nuostatos.
8. Šio įstatymo 13 straipsnyje išdėstyto Darbo kodekso 141 straipsnio 3 dalies nuostatos taikomos derantis ir tvirtinant 2026 metais ir vėliau taikomą minimalųjį valandinį atlygį ir minimaliąją mėnesinę algą.
9. Šio įstatymo 17 straipsnyje išdėstyto Darbo kodekso 182 straipsnio 5 dalyje numatyti kriterijai taikomi darbdavių organizacijoms, kurios po šio įstatymo 17 straipsnio įsigaliojimo dienos pradeda derėtis dėl nacionalinės (tarpšakinės) kolektyvinės sutarties sudarymo ir (ar) kurios pretenduoja į naujos kadencijos Lietuvos Respublikos trišalės tarybos sudėtį.
10. Šio įstatymo 25 straipsnyje išdėstyto Darbo kodekso 237 straipsnio 2 dalies ir šio įstatymo 26 straipsnio 1 dalyje išdėstyto Darbo kodekso 240 straipsnio 4 dalies nuostatos taikomos sudarant naują Tarpininkų sąrašą ir Arbitrų sąrašą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas